

Várad B. László

Az ígéret vize

Töredékek egy rinyai vidracsalád kálváriájából (Részletek)

A bátor veszte. Ahogy a patakhöz közel értünk, a szagok újból felerősödtek. A víz színét még nem láttuk, de a felfordult halak fehér csíkját a part mellett annál jobban. Egyik-másik még vergődött, úszni próbált, aztán újból a hasát mutatta. Nagyon éhesek voltunk. Fékezhetetlen bátyám nagy ugrásokkal a patakba vetette magát, és a döglődő halak alá bukott. Anyánk csak a víz széléig követte hívogatva, aztán visszafordult, és vad kétségbeeséssel minket próbált a megmérgezett víztől távol tartani. Először hátulról szorított bennünket, majd előttünk járt, és szeme sarkából ügyelte, nehogy valamelyikünk eltévelyedjen.

Egy reketyefűz alá kísért kettőnket. Korgó gyomrunkat földhöz lapítva feléledtünk bele a régi, kifli alakú vidrafekvésekbe.

Mi ketten csak éhségünkkel foglalkoztunk, de harmadikunk sorsával nem. Nem úgy családfele anyánk. Míg minket szigorral elfektetett, folyamatosan a szennyezett vízű patakot kémlelte, többször is két lábra állva. A helyet, ahova elfektetett, nem hagyhattuk el, de mocorogtunk, mi is két lábra emelkedtünk... Bátyánk már kint volt a vízből. Elárvalva állt a parti homokon, fejét ingatta. Anyánk ide-oda kapkodott, nagyon ideges volt. Egyrészt minket őrzött, nehogy éhségünkben a mérgezett víznek fordulva a haldögök közé szökjünk. Másrészt bajba került bátyánkat hívogatta. A hívó szóra bátyánk botorkálva közelített. Fényes, sikló mozdulatainak nyoma sem volt. Beteg vánszorgása belőlünk ideges agresszivitást váltott ki, mintha testvérünk sebzett idegen állat lenne.

Anyánk viselkedése térített észre bennünket. Ő úgy bánt a beteggel, mint mindannyiunkkal pár napos korunkban. Ahogy közrevettük bátyánkat és megindultunk, bebizonyosodott, hogy nem lát és nem érzi a szagokat. A mérgezett patak vize kioltotta a szeme világát és tönkretette a szaglását...

Félkész, ügyetlen kölyökvidrák voltunk, ráadásul bátyánkat igen súlyos veszteség érte szeme világának és szaglásának elvesztésével. Nem elég, hogy kölyökvidra létére nem érti a világot, most már se érzékelni, se látni, se szagolni nem tudja mindazt, amiből megérthetné. Érzékeinek tompulásával, elvesztésével nagy teher szakadt szülénkre. Kóborló, helykereső mozgásunkat és a már vidrák, vidracsaládok által lakott területeken való átjárásunkat nehezítette.

Arra még mindannyian emlékeztünk, hogy a petesalmi tavak környékét azért kényszerültünk elhagyni, mert az ember kutyája segítségével felfedte bűvőhelyünk. Az is lehet azonban, hogy egy ilyen vidralétrejövésbe, felnevelődésbe mindenképpen benne van egy hosszabb, anyával való kirándulás, hisz amit eddig anyánk révén a világról megtanultunk, aligha fért el volna a petesalmi tavak környékén.

Lakókatlanunkban, a patakpartunkon és a patakunk táplálta tavak partján meg voltunk győződve, hogy ez a világ a vidrák világa, vidravilág... Vesszőfutásunk azt bizonyítja, hogy nem az... Hiába folytatódik utunk táplálékbo vidéken,

az úzótság, a szorongatottság érzése nem hagy alább. Olyan ez az érzés, úgy ül meg minket, mint a malomrom környékén szőrünkre tapadó fáradt olaj. Zihálunk tőle, és mintha a víz a bőrünkhöz érne...

Talán azért nem marad el tőlünk ez a ránk tapadó rossz érzés, mert bátyánk miatt nagyon lassan haladunk. Testvérünk viselkedésére visszaemlékezve azt mondanám most, hogy mozgott bár, és megmaradt képességei szerint ellátta magát élelemmel, de a világ már nem kellett neki, mert nem látta és nem érezte a szagát... Csak meglenni akart benne. Nemcsak a haladásunk sebességével volt gond. Bátyánk bátorságával sok bajt hárított el a fejünk fölül, mivel mindent ő próbált ki először. A vesztét végül is bátorsága, mohósága és engedetlensége okozta. Erejében, de tudásában is fölénk kerekedett, és időnap előtt önállósodni próbált. Azt pedig csak egy ép világban lehet. Szétszórattatásunk a levegőben lógott.

Anyánk eleste. A vízfolyás völgye, melyen vízzel szemben fölefele húzódtunk, egyszer csak kinyílt, és mi ott álltunk két patakág összefolyásánál. Bátyánk rögtön megérezte a mély vizet, és eltűnt az alámosott parti fűzgyökerek között. Mi ketten anyánkat láttuk jónak követni... Anyánk egy pillanatra megtorpant, hosszan elnyúlva, szimatolva fejtette meg a területjelzés üzenetét, aztán végignézett rajtunk, és mintha a területjelzés ellenére cselekedne, földhöz lapulva tovább vezetett minket a csapán. Szülénk megviselt önbizalma a jelölőkúpokról áradó üzenetek hatására megcsappant. A bennünk, járatlan kisvidrákban is homályos szorongást kiváltó tiltás azt jelenthette, hogy nem mehetünk tovább azon a patakágon, amelyről az ingerlő halszag érkezett. Talán erős hím és az alá beállt vidracsalád vagy -családok lakják a környéket. Az történhetett, hogy nemcsak a lehalászásokra gyülekezett a vidranép, hanem a megmérgezett ártér vidralakói is itt hontalankodtak az épen maradt völgy hoszszán. Ilyen kényszerű torlódásokra mondják azt az emberek, hogy sok a vidra, és attól tartanak, hogy elesszük előlük a halat. Keserves vesszőfutás ez, és jaj annak a vidrának, amelyik anya nélkül nő fel, és nevetlenül kénytelen helyét keresni a világnak nevezett vizek partjain. Ez a világ, már akkor feltűnt nekem, nem a vidráké, nem a vidráknak van berendezve.

A gát tetejére érve anyánk jelzések után szimatolt. Csak nagyon régi hoszszanti vidranyomok keresztezték a tóba vezető régi, benőtt vidraváltót. Bátyánkból, kit együttesen nógattunk el nagy nehezen idáig, a nagy víz közelsége újból engedetlenségi rohamot váltott ki. Akkor se értettem, és mai napig se értem, hogy megromlott szaglásával és begyulladt, világtalan szemével hogy szerezhetett tudomást a halastó közvetlen közeléről... Bátyánk mérgesen puffogott, húgom és én ágaskodva néztünk anyánk után, akinek alakja eltűnt a kaszálatlan rézsű magas fűvében. Alig tűnt el a bundájából látszó folt leskelődő szemünk előtt, csattanás rándított össze mindannyiunkat. A csattanással egyidejűleg eltűnt az égről egy négyszögletű vaslap is. A kocka alakú vaslap egy élve befogó ládacsapda zuhanó ajtaja volt. A csapdát felajzott, fogásra kész állapotba állította az ember a vidracsapára... Beteg bátyánk, mivel a kikopott csapán állt rajta, azon is fordult meg, és az ágak összefolyása fele tört, ahol utoljára békében halat fogott. Mi a hangzavartól hajtva, húgommal a gát koronáján rohantunk egymással párhuzamosan, mígnem odahagytuk a kanyarodó kocsi-

nyomot és a duzzasztott patakág vizébe csúszunk. Alig fújtuk ki magunkat az alámosott parti padmaly sötétjében, összeszagoltunk és óvatosan visszakúszunk a gát koronájára. Nagyon féltünk, de anyánk nélkül alig-alig léteztünk, és egymás kölcsönös szimatolásából próbáltunk megbizonyosodni róla, hogy a világon vagyunk. A vidra már biztos úgy születik, hogy felfele keres szabadulást. Anyánk izmos fejtetőjével, tarkójával hatalmas csapásokat mért a ládacsapda drótháló mennyezetére. A csapda minden ízében nyikorgott. Mikor felbukkanni látott minket, az erős fejelésektől kábán, magas, vékony, sikítózó hangon szólt hozzánk. Mondandóját nem értettük, mint annyi minden más hangot, szagot, melyekre eztán kellett volna megtanítania bennünket. Anyánk kerregő sikoltozását és a rá következő fújását nem segélykérőnek, inkább minket taszító, menekvésre buzdítónak éreztük.

Ronga Eszter

Mézizű méheim

Tavaszi napsugarak zuhatagában
Küldtél, hogy kutassam a lehetetlent,
Ragadjam meg a megfoghatatlant.
A tavaszt vártad, mézízit és szerelmet,
S én állatok közt leltem meg leírhatatlan,
Örök táncban aranyló méheinket.